

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHIU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODOLNI DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXII. — LETO XXXII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), OCTOBER 17, 1949

STEVILKA (NUMBER) 203

Rajk obešen radi zarote proti vladi

BUDIMPEŠTA, 15. okt. — Madžarsko zunanje ministrstvo je danes naznanilo, da je smrtna obsodba bila izvršena nad bivšim zunanjim ministrom Laszlo Rajkom, dr. Tibor Szonyjem in Andreas Szalajem, ki so bili obsojeni zaradi zarote proti sedanjemu vladi. Vsi trije so bili obešeni danes jutraj, en dan zatem, ko je apelacijska sodnja potrdila obsodbe.

Laszlo Rajk se je s skupino obtožencev zagovarjal na obravnavi, ki se je končala 24. septembra. Obtoženi so bili, da so bili v zvezah s Titovo vlado in ameriškim vohuni v zaroti, da bi strmoglavili sedanjo madžarsko vlado in postavili novo vlado, ki bi bila pokorna Titu.

Poleg treh na smrt obsojenih sta bila dva soobtožencev obsojena na doživetni zapor, eden na devet let ječe, medtem ko sta dva armadna častnika bila izročena vojaški sodnji.

Obravnava proti Kostovu se bo začela

BEOGRAD, 15. okt. — Jugoslovanska časniška agencija Tanjug je danes sporočila, da se v Bolgariji vršijo priprave za obravnavo proti bivšemu zastopniku ministrskega predsednika Trajci Kostovu. Kostov se bo zagovarjal proti podobnim obtožbam, kot so bile obtožbe proti Laszlo Rajku, nekdanjemu zunanjemu ministru Madžarske.

35-letnica poroke

Danes obhajata 35-letnico srečnega zakonskega življenja Mr. in Mrs. John Jalen iz 17215 Waterloo Rd. Slavnostno kosilo so jima priredili včeraj v ta namen v Hudson, O., hčerka in sin. Navzoči so bili tudi ožji prijatelji. Slavljencema prijatelji čestitajo ter jima želijo vse najboljše, da bi dočkala zlato poroko.

Frankie Yankovič doma

Nocoj bo v svoji gostilni nastopil s celotnim orkestrom Frankie Yankovič, ki je že dalj časa nastopal v raznih večjih klubih po vseh mestih Zed. Zdr. Kot posebnost nastopa ta popularni slovenski orkester v slovenskih narodnih nošah, ko priredi "floor show". V soboto zvečer bo Frankie nastopil tudi na znanem radijskem programu Burt's na postaji WHK. Vabljeni ste, da posetite nocojšnjo zabavo v Yankovič's Bar na 523 E. 152 St.

SLAVNOSTNA OTVORITEV ZDRAVSTVENEGA CENTRA

Jutri, v torek zvečer se vrši slavnostna otvoritev zdravstvenega centra Newton D. Baker Health Center na 1465 E. 55 St.

Program se prične ob 8. uri zvečer in vstopnina je prosta. Na vsopredur bodo govorili, petje in godbo. Kot častni govornik bo nastopil guverner Frank J. Lausche, ki bo zdaj prvič nastopil v svoji nekdanji naselbini v skoro dveh letih. Poleg guvernerja bodo nastopili v govorih tudi župan Thomas A. Burke, bivša zdravstvena komisarja dr. R. H. Bishop, ml. in dr. H. C. Rockwood ter sedanji zdravstveni komisar Harold J. Knapp. Stoloravnatelj priredbe bo dr. Charles F. McKhann od Western Reserve univerze.

Mladinska godba "Polka-Tots" pod vodstvom Ray Kosa-

KOMUNISTIČNI VODITELJI SO SPOZNANI ZA KRIVE; VLOŽILI BODO PRIZIV PROTI OBSODBI

NEW YORK, 14. okt. — Federalna porota je danes po sedem ur razmotrivanja spoznala za krive enajst voditeljev Komunistične stranke, ki so se zagovarjali proti obtožbi, da se pripravljajo nasilno spremembo vlade.

Federalni sodnik Medina bo naznanil obsodbo prihodnji petek. Vsak od obtoženih je soočen z največ 10 let zapore in globo v znesku \$10.000. Do petka bodo komunistični voditelji čakali v zaporu.

Obramba je že naznanila, da bo proti obsodbi komunističnih voditeljev kakor tudi proti obsodbi šestorice odvetnikov, ki so obsojeni zaradi preziranja sodnije, vložila priziv na višjo sodnijo, če pa bo slednja obsodbo potrdila, se bo obrnila na najvišjo sodnijo. Medtem pa bodo verjetno komunistični voditelji izpušteni iz zapore pod poroštvom. Bitka na dveh višjih instancah bo verjetno trajala več let. To pomeni, da bo komunistična stranka še vedno delovala kot legalna politična stranka.

Odvetniki, med katerimi se nahaja tudi tajnik stranke Eugene Dennis, bodo zaradi preziranja sodnije dobili zaporne kazni od 30 dni do šest mesecev.

Stranka ne bo postala protipostavna

Z obsodbo komunističnih voditeljev se je pojavilo vprašanje, če je s tem avtomatično obsojena tudi komunistična stranka, katere delovanje bi postalo ilegalno. To pomeni, da bi se stranka ukvarjala le s podtalnim delovanjem.

Sodnik Medina je pa poudaril, da na obravnavi ni bila spoznana za krivo sama stranka, pač pa le posamezni voditelji, ki da so vršili kaznivá dejanja. Članica izvršnega odbora stranke Elizabeth Gurley Flynn je takoj po odloku porote naznanila, da bo stranka delovala naprej, kot je delovala doslej. Obenem je naznanila, da je sama obravnava stranki koristila, ker je v devetih mesecih obravnava dobila 8.000 novih članov.

Bivši justični pod-tajnik napadel obravnavo

Bivši pomožni justični tajnik O. John Rogge je v soboto na konferenci ohijskega Civil Rights kongresa napadel obrav-

ka bo igrala vesele polke in valčke, "Four Feathers" kvartet iz šole sv. Vida pod vodstvom Donald Močnika bo zapel par pesmic.

Program bo otvoril Rev. Clarence Elwell, škofijski direktor farnih šol, zaključil pa bo dr. Theodore Dorn, župnik Evangelical luteranske cerkve sv. Pavla. Bolničarke, ki so na štahu v centru, bodo po zaključku programa razkazale posetnikom razne oddelke novega zdravstvenega centra, ki bo služil naselbini kot mestu v splošnem prizadevanju, da se boleznim čim manj širi po mestu.

Splošna javnost zlasti iz naselbine je vabljen na posej te slavnostne odprtije važnega centra. Sezanite se s koristmi centra, ki vam bo služil v borbi za ohranitev vašega zdravja.

navo proti vodilnim ameriškim komunistom.

Na konferenci, katere se je udeležilo 200 delegatov iz raznih krajev Ohia, je Rogge izjavil, da je ta obravnava in obsodba komunističnih voditeljev nadaljni "korak v fašizem." Posebno pa je napadel obsodbo odvetnikov, ki so branili komuniste.

Obsodbo komunistov je napadel tudi izvršni tajnik organizacije William Patterson, ki je izjavil, da je obramba legalnost komunistične stranke prva obramba za zaščito demokracije v Ameriki.

Komentar Moskve o obsodbi komunistov

MOSKVA, 16. okt. — Moskovska "Pravda" je danes objavila članek v zvezi z obsodbo voditeljev ameriške komunistične stranke. V članku je med ostalim rečeno, da komunistični voditelji, katere je porota spoznala za krive, stojijo pred celim svetom "kot heroji in pravi predstavniki ameriškega ljudstva."

Katoličani so v bitki za ohranitev "svobode binga"

NEWARK, N. J., 16. okt. — Katoliški krogi so danes začeli deliti letake, s katerimi podpirajo za guvernerja demokratskega kandidata Elmerja H. Wene, ki je "naklonjen bingo-zakonom." Letake so dobili direktorji in učitelji župnijskih šol, ki jih bodo delili župljanom.

Kot poroča časopis "Newark Sunday News," so z letaki bili podprti tudi ostali demokratski kandidati. Letake so dobile nune, ki so se zbrale na shodu v školski dvorani St. Patrick katedrale. Sestanku, ki je bil v soboto, je predsedoval pomožni škof James A. McNulty, kampanjo za bingo pa je pojasnil vodja darlingtonskega seminarja Brezmadežnega spočetja Rev. John J. Dougherty.

"Dr. Dougherty je nunam povedal, da so takšna vprašanja kot je vprašanje binga, važna za cerkvo zaradi finančnih obvez pri vzdrževanju šol in školskih bussov," poroča časopis, ki priporoča, da je Rev. Dougherty kar naravnost povedal, da bi "interes cerkve boljše služil Wene in ostali demokratski kandidati."

Nune bodo vodile politično kampanjo za posamezne kandidate, ki so naklonjeni bingu, od katerega imajo katoliške župnije denarne dohodke.

Cerkveni krogi niso podali nobenega komentarja v zvezi s poročilom objavljenim v newarškem Sunday Newsu.

Pismo iz domovine

Iz stare domovine smo prejeli pismo od Amalije Cugel, rojena Bajc, in njene sestre Poldke Bajc, ki je namenjeno za njihovo bratranca Lojza, kateri dobi pismo če se zglaši v našem uradu.

BREZPOSELNOST GROZI 5.000.000 DELAVCEM RADI JEKLENE STAVKE

WASHINGTON, 16. okt. — Trgovinski tajnik Chas. Sawyer je danes opozoril, da bo ob delo 5.000.000 delavcev, če se bo stavka delavcev, uposlenih v jekleni industriji nadaljevala še šest tednov. Poleg tega bo na tisoče manjših podjetij bankrotiralo.

Sawyer, ki je bivši businessman iz Cincinnatija, je v svoji nenavadni izjavi dejal, da bo zmogljivost produkcije jekla padla na 10 odstotkov normalne produkcije. Po njegovem proračunu bo že s 1. novembrom 2.000.000 delavcev ob delo, to število pa se bo do 1. decembra zvišalo na 5.000.000.

Medtem pa še vedno ni nobenih izglede, da se bosta dve veliki stavki — v premogovni in jekleni industriji — kmalu končali.

Predsednik AFL, William Green še vedno ni pristal na predlog predsednika United Mine Workers unije Johna L. Lewisa, da se ustvari skupni sklad, s katerim bi se financiralo obe stavki. Predsednik CIO Philip Murray pa je včeraj predlog podprl.

Miroljubna Nemčija ter Sovjet. zveza izključujeta možnost nove vojne v Evropi, je rekel Stalin

MOSKVA, 14. okt. — Sovjetski premijer Stalin je danes s posebnim pismom čestital predsedniku Wilhelmu Piecku in ministrskemu predsedniku Ottu Grotewohlu na ustanovitvi nove vzhodno-nemške republike. V pismu je med ostalim rekel, da soobstoj miroljubne Nemčije in Sovjetske zveze izključuje možnost novih vojn v Evropi.

Diplomatični opazovalci menijo, da je to Stalinovo pismo eden najvažnejših dokumentov zadnjih časov.

"Ustanovitev nemške demokratične miroljubne republike je obrnila zgodovino Evrope," je med ostalim rekel Stalin.

"Nobenega dvoma ni, da obstoj miroljubne Nemčije vstrie z obstojem miroljubne Sovjetske zveze izključuje možnost novih vojn v Evropi, pomeni konec krvolitju v Evropi in onemogoča podjarmljenje evropskih narodov s strani svetovnih imperialistov.

"Skušnje iz zadnje vojne so pokazale, da je nemško in sovjetsko ljudstvo imelo največje izgube v vojni, da oba naroda posedujeta največjo moč v Evropi za doseganja velikih akcij svetovnega pomena.

"Če bosta ta dva naroda pokazala odločnost, da se borita za mir s isto gorečnostjo, ki sta jo pokazala v vojni, se lahko smatra, da je mir v Evropi za jamčen.

"Če boste vi na ta način položili temelje za združeno demokratično in miroljubno Nemčijo, boste istočasno izpolnili delo cele Evrope, ker ji boste zagotovili čvrsti mir.

Če boste šli tem potom in zagotovili mir, boste nedvomno uživali simpatije in podpore vseh ljudstev sveta, vključno ameriškega, angleškega, francoskega, poljskega, češkega in italijanskega ljudstva, da ne omenjam ljudstva Sovjetske zveze.

Zapadni diplomati pravijo, da bo Jugoslavija izvoljena za članico Varnostnega sveta Združ. narodov

TITO JE DAL AMERIKI BAZE, PRAVIJO SOVJETI

MOSKVA, 15. okt. — Sovjetski časopis "Rdeča mornarica" pravi, da Američani nameravajo zgraditi svojo mornariško bazo na jugoslovanskem otoku Korčuli. Soglasno s časopisom je jugoslovanski premijer maršal Tito pristal, da Američanom izroči otok.

JUGOSLAVIJA POSLALA PROTEST BOLGARIJI

BEOGRAD, 14. okt. — Jugoslovanska vlada je danes obtožila Bolgarijo, da se ukvarja z zaroto, da bi si prisvojila Makedonijo. V protestni noti, ki je bila izročena bolgarski legaciji, je sedanja vlada Bolgarije obtožena, da je postala špijon Kominformne in da ogroža mir na Balkanu, ker posluša navodila iz Moskve. Prvič po več mesecih je, v noti omenjen načrt za federacijo južnih Slovanov, po katerem bi Bolgarija postala ena od republik takšne federacije.

LAKE SUCCESS, 16. okt. — Zapadni diplomatični krogi so danes izjavili, da bo Jugoslavija izvoljena za članico Varnostnega sveta organizacije Združenih narodov kljub trpkemu odporu Sovjetske zveze, ki podpira Češkoslovaško.

Zmago Jugoslavije bi Sovjetska zveza v Varnostnem svetu, ki ima 11 sedežev, zgubila enega od dveh sigurnih glasov, ki jih je doslej imela na svoji strani. Termin Ukrajine v Varnostnem svetu bo končan s 31. decembrom tekočega leta.

Generalna skupščina Združenih narodov bo o tem odločila v četrtek. Jugoslavijo podpirajo Zedinjene države, ki verujejo, da bodo za njo dobile večino glasov južno-ameriških držav.

Sovjetski delegatje so že poslali diplomatska pisma članicam organizacije Združenih narodov z namenom, da bi podprli Češkoslovaško. Pravijo, da sporazum med štirimi velikimi silami predvideva, da mora poleg Sovjetske zveze, ki ima stalen sedež, imeti še en sedež neka država vzhodne Evrope. Vztrajajo tudi, da imajo oni izključno pravico izbrati državo, ki jo želijo.

Z druge strani je neki ameriški predstavnik izjavil, da sporazum predvideva le sedež za neko državo vzhodne Evrope, toda čeprav ta država mora biti slovenska in komunistična, ni nobenega sporazuma, po katerem bi Sovjetska zveza imela pravico odločati, katera država bo dobila sedež. Po izjavi neimenovanega ameriškega predstavnika ima Jugoslavija vse pogoje, da lahko kandidira za sedež.

V Varnostnem svetu bodo izvršene nekatere spremembe. Pričakuje se, da bo Indija zamenjala Kanado, Ekvador pa bo verjetno dobil sedež, ki ga sedaj ima Argentina.

OTROCI IZOBČENI IZ SOLE, KER SO "CRNCI"

VALDOSTA, Ga., 15. okt. — Mrs. Dollia White je danes tožila šestorico uradnikov šolskega odbora v Clyattsvilleu, ker so njene otroke izobčili iz šole, češ, da "imajo zamorsko kri."

Mrs. White, ki zahteva \$300.000 odškodnine, je v tožbi rekla, da je njen oče indijanskega porekla in da vsled tega njeni otroci imajo bolj temno polt.

SOVJETI VRNILI NADALJ- NIH DEVET LADIJ

YOSUKA, Japonska, 16. oktobra Sovjetska zveza je danes vrnila Zedinjenim državam nadaljnjih 9 patrolnih ladij, katere je dobila pod vojnim lend-leaseom. Pričakuje se, da bo kmalu v ameriško mornariško bazo Yokosuka priplula nadaljna skupina ameriških ladij.

Iz bolnišnice

Poznani Anton Hrvatin, ki s svojo ženo Jennie vodi gostilno Freeway Tavern na 17921 Waterloo Rd. se je vrnil iz Glenville bolnišnice, kjer je preстал operacijo. Zahvaljuje se vsem prijateljem za obiske, cvetlice in voščilne kartice. Prijatelji ga sedaj lahko obiščejo na domu.

Lausche pravi, da Hrvatje ne želijo iti v stari kraj

Guv. Frank J. Lausche je včeraj na proslavi stoletnice vseljevanja Hrvatov v Zedinjene države izjavil, da ni Hrvat, ki bi se danes želel vrniti v staro domovino.

Proslava je bila v hotelu Hollenden. Navzočih je bilo kakšnih 350 clevelandskih Hrvatov, med govorniki pa so poleg Lauscheta bili župan Thomas A. Burke, ohijski senator William Boyd, Msgr. Tomislav Firis, Rev. Joseph Misich itd.

"Pred enim stoletjem so začeli Hrvatje prihajati v Ameriko v večjem številu. Čeprav vem, da vi imate radi svoje pesmi in tradicije stare domovine, vem tudi, da tu ni nobenega, ki bi se želel vrniti. Vi želite ostati v Ameriki, ker imate pravico, da lahko greste v vsako cerkev, ki si jo izberete, ker imate pravico, da se dvignete in poveste, kaj mislite, ker ste kot možje in žene svobodni," je rekel Lausche.

"Vam se ni treba bati, da vas bodo aretirali," je pristavil Lausche. "Tu ni pan-Slovanov in ne pan-Američanov. Mi smo predvsem in vedno vsi Američani."

Župan Burke pa je prisotnim Hrvatom čestital na proslavi.

Z ozirom, da je v Clevelandu nad 25.000 Hrvatov, je udeležba bila precej pičila.

Kitajski komunisti so zavzeli Canton

HONG KONG, 15. okt. — Sile kitajske Ljudske osvobodilne armade so danes zavzele Canton, mesto v katero so nacionalisti po begu iz Nankinga preselili svojo vlado. Nacionalistična vlada je že pred tremi dnevi zbežala v Cung-čün.

Canton so nacionalistične čete zapustile brez borb.

Komunistična radio postaja v Pekingju je že snoči naznanila, da je Canton bil osvobojen.

Sile ljudske armade so po zavzetju Cantona naglo prodirle 40 milj južno od mesta in prišle do meje angleške kolonije Hong Kong, katero so Angleži močno utrdili zaradi strahu, da se bodo komunistom naklonjeni Kitajci kolonije uprli in jih vrgli ven.

Kot zgleda, komunisti ne bodo za enkrat izzivali Angležev in zahtevali od njih, da jim izročijo kolonijo. Toda verjetno je, da bo Hong Kong postal glavni kanal, skozi katerega bo blago iz inozemstva prihajalo na Kitajsko. Angleži so baje že pripravljene, da navežejo trgovske stike s kitajskimi komunisti. Širijo se tudi govorice, da bo z zavzetjem Cantona angleška vlada prisiljena, da prizna novo ljudsko republiko Kitajsko in upostavi normalne diplomatske odnose z njeno vlado.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
231 ST. CLAIR AVENUE
CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
(Po raznašalec in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries:	
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

BORBA PROTI GOZDNIM POŽAROM

Ko divja gozdni požar skozi naše narodne gozdove in parke, kakor se lahko zgodi tudi to jesen v predelih, koder je bila čez poletje suša, postane borba proti tej katastrofi delo in dolžnost slehernega izmed nas. Gašenja velikih gozdnih požarov v državah Idaho, Montani in Kaliforniji v mesecu avgustu letos, se je udeležilo tisoče ljudi in država Idaho sama je imela enkrat na delu 1,825 gasilcev. Gozdna služba Zedinjenih držav nudi vedno število izurjenih in izkušenih gasilcev, ki vodijo delo gašenja; način gašenja istotako začenja državna služba.

Prostovoljni gasilci iz raznih poklicev pa vključujejo temu izvrše mnogo trdega dela pri gašenju gozdnih požarov. Med prostovoljci je najti farmerje iz bližnje okolice požara, iz gozdarskih taborišč (lumber camps) in iz vrst živinorejcev in njih delavcev. Pri gašenju pa pomagajo tudi državni cestni delavci, prebivalci mest in krajev blizu požara, vojaštvo in pogosto počitnikarji, ki se nahajajo v predelih zajetih od požara. Gasilci pridejo tudi iz sosednega podeželja in včasih se prostovoljne gasilce rekrutira tudi v bolj oddaljenih krajih in državah ter z letali pripelje na mesto požara.

Kadar so poklicani v akcijo prostovoljni gasilci, je gotovo, da je požar nevaren. Pod normalnimi okolščinami lahko pogasi gozdni požar državna gozdna služba sama s svojimi delavci in s posadkami delavcev navadno najetih v poletnih mesecih v to svrhu. Služba pa mora stalno skrbeti, da zasledijo sleherni gozdni požar, preden se raztegne tako, da ga je težko spraviti pod kontrolo.

Požarna gozdna služba ima 3,200 mož nastavljenih v takozvanih čuvajnih stolpih širom gozdnih predelov dežele. Poglavitna dolžnost teh gozdnih čuvajev je, da pazijo na pojave ognjev ali požarov v gozdech in o tem nemudoma obvestijo najbližnjega gozdnega nadzornika potom radia, telefona ali kakor že mogoče v danih okolščinah. (Naši narodni gozdovi so porazdeljeni v 50,000 do 300,000 predelov, nazvanih "ranger districts" in vsak od teh distriktov ima svojega čuvaja-nadzornika, kateremu morajo prej omenjeni čuvaji prijaviti pojav požarov v distriktu.

Načelnik gozdne službe ima v svojem področju celotne gozdnate predele razdeljene na omenjen način v svrhu zaščite gozdov pred požari).

Gasilci državne požarne gozdne službe so hitro zbrani skupaj, kadar čuvaji obvestijo distriktne nadzornike o izbruhu v enem ali drugem gozdnem predelju. Gasilci požarne službe so razdeljeni v dve skupini—ena skupina je spuščena na tla s padali iz letal, druga prične gasiti na zunanjih robovih požara. Prvi, ki jih nazivajo "dimojedce," navadno gase požar v notranjosti prizadetega predelja po dolge ure, preden jih dosežejo gasilci, ki gase požar od zunaj, to posebno v slučaju težko dostopnih gozdnatih predelov. Mnogi parašutniki so dobili izkušnje s padali v času druge svetovne vojne. Vsi so prvotno uspešno in danes jih je v požarni gozdni službi okrog 200 po številu. Njihovo področje gašenja obsega države: Kalifornijo, Oregon, Washington, Montana, South Dakoto, Idaho, Utah in Wyoming. Seveda vrše poglavito delo gašenja navadni gozdni gasilci in z njimi prostovoljci, ki delajo z njimi, prav za prav pod njih vodstvom.

Največ uničevalnih požarov nastane v suhih gozdnih predelih pogorja Northern Rocky Mountains v Kaliforniji, kjer povzroča požare strela. V splošnem pa povzroči malomarnost ljudi 90% vseh gozdnih požarov. Doyle F. Watts, načelnik United States Forest Service, poziva ljudstvo k paznji in priporoča previdnost vsem državljanom, ki obiskujejo ali počitnikujejo v naših gozdnih in narodnih parkih. Pazijo naj tudi avtomobilisti, da ne mečejo cigaretnih ogorkov v suho travo ob cestah. Pazljivosti je treba tudi pri lovcih in drugih, ki si v gozdnih pripravljajo jedila, pa ne poskrbe vedno za pogašenje žerjavice.

Common Council.

UREDNIKOVA POŠTA

Jesenski koncert Glasbene matice

Cleveland, O. — Sezona "piknikov", ko smo se shajali zunaj v naravi, je pri koncu in treba se bo pripraviti za zimске večere. Imamo med nami skupino ljudi, ki skrbijo za to, da nam

tudi v dolgih zimskih večerih ni dolgočasno. V mislih imam naše pevske zборе, ki se marljivo trudijo, da nam dajo par ur krasnega užitka z različnimi pesmi, domačimi in tujimi. Petje je edino, kar nam je še ostalo v tujini, ki nas tolaži in spominja na naša mlada leta, ko smo

se igrali ter begali po naših zelenih tratah in gričih. Naši pevci se mnogo večerov trudijo in urijo v petju, da podajo program kolikor mogoče popolnejše.

Tudi "Glasbena Matica" priredi svoj jesenski koncert in sicer dne 6. novembra ob štirih popoldan v SND na St. Clair-ju. Letošnji koncert "Glasbene Matice" bo v glavnem posvečen stoletnici Prešernove smrti. V ta namen se je izbralo nekaj Prešernovih pesmi, ki so do zdaj ugašene. Poleg Prešernovih bo zbor zapel tudi par drugih pesmi, ker pa ne vem za imena ne prvih ne drugih, jih ne morem tukaj imenovati. Pripravljen sem, da ne bo nihče razočaran, kdor bo prišel na koncert "Glasbene Matice"; saj se še spominjamo njenih krasno podanih, mednarodno znanih oper in operet. Zato sem popolnoma gotov, da nas bodo tudi na prihodnjem koncertu popolnoma zadovoljili.

Torej, dragi rojaki in rojakinje! Rezervirajmo si nedeljo šestega novembra za poset "Glasbene Matice". Pokažimo, da cenimo njihov trud in žrtvovanje za našo slovensko kulturo; pokažimo, da nismo samo za "žganjarsko kulturo" ob pivskih "barah", ampak, da znamo ceniti pravo kulturo, ki izpolnjuje človeka duševno, ne pa da ga moralno ubija.

Kaj naj še rečem? Edino, kar si želim je, da bi bila dvorana nabito polna. S tem bi pokazali pevcem, da se zanimamo za njihovo kulturno delovanje med nami in ob enem bi jim dali navdušenje za nadaljnje delovanje na tem polju. Vstopnina ni tako visoka, da bi se jo ne moglo žrtvovati, en glazek se ga manj "cukne", pa bo za vstopnino na koncert.

K zaključku vas še enkrat uljudno vabim na koncert, prav gotovo vam ne bo žal. Po koncertu se bo v prizidku vršila prijetna domača zabava, kjer se bo lahko tudi kakšnega "cuknilo" kdor bo želel in tudi za srbeče pete bo preskrbljeno. Torej se vidimo v nedeljo šestega novembra v Slovenskem narodnem domu točno ob štirih popoldne.

J. V. Kaučič.

Klub "Ljubljana" priredi maškeradno veselico

EUCLID, Ohio. — Vsak zadnji tork v mesecu se vrši seja kluba "Ljubljana" v Slov. društvenem domu na Recher Ave. Tako se je tudi vršila na 27. septembra. Ker pa ne morem biti navzoč na teh sejah, ker ima ravno tisti čas pevski zbor "Slovan" svoje vaje, sta me takoj po zadnji seji obstopila predsednik George Nagode in tajnik John Barkovič, ki sta mi začela pripovedovati kaj vse se je ukrenilo na seji, nato pa me vprašala, če bi bil tako korajžen, da bi napisal dopis. Nisem se mogel takoj odločiti, toda končno sem jima obljubil napisati po svoji zmožnosti.

Torej, kot sta mi povedala, je klub sklenil prirediti maškeradni bal, kakor smo take veselice imenovali v starem kraju. Razdeljenih bo več lepih nagrad in sicer za najlepše in najgrše maske. Nagrade, ki jih preskrbi odbor, bodo prav lepe. Oh, in še trikrat oh, zakaj nismo še enkrat stari trideset ali enaintrideset let, da bi bil vsaj ene nagrade deležen.

Da boste vedeli namen te priredbe naj vam povem, da, kot je že javnosti znano, gradimo tu v naši naselbini novo in moderno dvorano. Zato se je klub zavzel, da priskoči na pomoč novi dvorani. Ves čisti preostanek gre v korist novi stavbi, ki bo stala ogromno vsoto denarja. Priporočljivo bi bilo, ko bi tudi druga društva v naselbini posnemala klub "Ljubljana" in priredila vsako leto po eno veselico v ta namen. Priporočljivo

bi bilo tudi, da bi bili na vsaki prireditvi različni posetniki in ne vedno eni in isti.

Apeliram torej na cenjeno občinstvo, da se udeleži te naše maškeradne veselice. Ko bo dvorana dokončana, pa ni treba misliti, da bo naše delo končano. Sedaj bo nam treba še bolj zavhati rokave, ne samo do komolca, ampak skozi do ramen, ker tukaj je več takih, ki želijo še kako drugo vrsto zabave ne sa-

NAJVEČJE PARNE KOTLE ŽE GRADIMO IZ DOMAČEGA MATERIALA

Z naglim razvojem industrije v naši državi se je znatno povečala tudi naša potreba po parnih kotlih za nove tovarne, kakor tudi za elektrarne, žage in druge obrate. Do lanskega leta smo bili glede parnih kotlov skoraj docela navezani na uvoz iz inozemstva. Majhna tovarna v Zagrebu je povečini le popravljala stare kotle in montirala manjše kotle iz uvoženih sestavnih delov. V začetku lanskega leta pa se je ves obrat preselil v novo veliko tovarno, ki so jo zgradili mladinci. Iz majhne delavnice se je naglo razvilo velikansko podjetje, ki je v dveh letih svojo proizvodnjo povečalo 32 krat.

Nova tovarna je sodobno opremljena s stroji in potrebni mi mehaničnimi transportnimi napravami, ki so posebno važne v tej proizvodni stroki, kjer je treba med proizvodnim procesom prenašati več ton težke dele kotlov ali dvigati cele kotle. V novi tovarniški dvorani opravljajo vse to delo veliki žerjavi, ki v nekaj minutah prenešajo kotle, kurišča in druge dele iz enega konca dvorane do drugega, medtem ko so v stari delavnici vse dvigali z ročnimi viti.

Ko je tovarna začela obratovati v novih prostorih, je imela na razpolago le nekaj desetih strokovnih delavcev - kotlarjev. V kratkem času je bilo treba usposobiti veliko število novih delavcev. Številni mladinci, ki so pomagali graditi tovarno, so se vključili v proizvodnjo. Mnogi so danes že kvalificirani delavci, ki so si pridobili potrebno znanje v tečajih in pri delu.

V novi tovarni so najprej začeli izdelovati velike stabilne kotle za žage, za podjetja usnjarske in živilske industrije. Čedalje večje potrebe naše industrije pa so narekovale tudi proizvodnjo velikih lokomobil. Lani so izdelali prvi šest takih lokomobil, danes pa izdelujejo že lokomobilske kotle, težke okrog 20 ton, ki služijo za pogon električnih central v industrijskih podjetjih. V kratkem pa bodo začeli izdelovati tudi največje kotle za pogon termoelektrarn, od katerih bo vsak dal na uro 6 ton pare.

Ta nagli razvoj seveda ni šel brez težav. Informbirojski tabor je skušal tudi tu ustvariti ovire, kar pa informbirojem ni uspelo. Ko je Češkoslovaška ni hotela poslati čelnih delov za kotle in dimnih sten, se je delovni kolektiv nove tovarne sam lotil proizvodnje teh delov. Sprava je šlo bolj počasi, vendar so bili doma napravljeni deli brezhibni. Kmalu pa so delavci docela osvojili tudi ta proizvodni proces. Namesto pločevine iz Češkoslovaške in Madžarske so začeli uporabljati domačo pločevino, ki jo je izdelala železarna na Jesenicah. Ta domača pločevina se je prav dobro obnesla. Ko bo na Javorniku začela obratovati nova velika valjarna debele pločevine, bo jese-niška železarna lahko preskrbe-la zagrebško tovarno v zadostni meri z vsemi potrebnimi polfabrikati. Tako se je zagrebška tovarna postopno osamosvojila in danes ni več odvisna od uvoza surovin in polfabrikatov iz inozemstva, saj uporablja v proizvodnji parnih kotlov že 98 odst. domačega materiala.

Velike potrebe domače indu-

mo kegljišče. Torej, rojaki Slovenci in bratje Hrvati, delajmo vsi enako in bodimo složni; ne glejmo na osebnosti, vsi smo enaki, vsi hočemo najboljši narodni hram, v katerem bomo vsi dobrodošli — torej, tudi vsi naj bi delali.

Torej, še enkrat, vdeležimo se vsi te veselice dne 23. oktobra ob 4. uri popoldne v Slov. društvenem domu na Recher Ave. France iz Ljubljane.

strije pa narekuje še nadaljnje razširjenje proizvodnje v tej tovarni. Zato bodo v kratkem začeli graditi velike nove objekte. Poleg prve velike tovarniške dvorane bodo zgradili še drugo, ki bo služila izključno popravilu industrijskih in lokomotivskih kotlov, tako da bo sedanja velika dvorana služila izključno proizvodnji novih kotlov. Zgradili bodo tudi novo kovalnico, manipulativni prostor za žerjavi, laboratorije in upravno zgradbo. Za delavce pa že gradijo veliko stanovanjsko kolonijo, kjer bo po dograditvi na razpolago 500 stanovanj. V tem delavskem naselju bodo zgradili tudi delavsko-uslužbenko restavracijo, dom kulture in fizikolonsko igrišča. Že letos bo v novem naselju na razpolago okrog 127 delavskih stanovanj.

"Slovenski Poročevalec"

Žene iz reške oblasti na obisku v Sloveniji

Oblastni odbor AFZ za reško oblast je organiziral ekskurzijo 130 žena reške oblasti, ki so iskale Osijek, Beli Manastir, državno posestvo Belje in Zagreb, v Sloveniji pa Ljubljano in Postojno. Precej udeleženk te ekskurzije se ni nikdar potovalo iz svojih vasi in so zdaj spoznale marsikaj novega ter dobile tudi pravo sliko velike naše borbe za gospodarski napredek države. V Ljubljani so reške žene obiskale tudi Litostroj in razna večja gradbišča. Ko so se poslavljale od Slovenije v Postojno, so naglašale, da so bile povsod priščno sprejete in da so pri svojih obiskih dobile dragocene pobude za še uspešnejše delo v svojih domačih krajih.

BUČNE PEŠKE VAŽEN VIR MAŠČOBE

Buča ni samo pomembna krma za živino, temveč tudi važen vir pridobivanja maščob, t. j. jedilnega olja. Radi tega bomo porabili za krmo samo tiste buče, ki so otrebljene peške, peške pa posušene oddali v zamenjavo za olje. S tem bomo prispevali povečanju maščobnega fonda, sebi pa zagotovili jedilno olje.

Ker moramo dosledno iz vsake buče pridobiti peške za izdelavo olja, zato buč ne smemo potrgati prej, dokler popolnoma ne dozore, kar se zgodi v mesecu septembru. Plodovi so popolnoma zreli, ko se večina listja posuši in buče votlo donijo, ko nanje potrkamo. Buče, kot vmesni sadež, pustimo še kakih 10 dni po spravilu glavnega sadeža na njivi, da dobro dozore, vsekakor pa jih moramo porezati pred nastopom jesenske slane. Male, slabo dozorele ali pa nagnite buče takoj pokrmimo, lepe plodove pa razstavimo pod napuše gospodarskih poslopj, da dozori na soncu. Ob morebitnih hudih slanih jih čez noč pokrijem s slamo in podobnim.

Na prostem imamo buče navadno do konca oktobra, ko pa nastopi hujši mraz, jih spravimo v suhe, zračne prostore, kjer ne sme zmrzovati, pa tudi ne sme biti pretoplo, sicer začne tudi seme v njih gniti, zaradi česar se olje v njih razkaja ali postane kislo, pa je zato odstotek dobljenega jedilnega olja manjši kot bi bil sicer. Buče lahko zadelamo v steljo v nastilnjaku ali pred seno ali otavo na podu. Tako jih ohranimo tja do marca.

Buče pred uporabo za krmo najprej razpolovimo, nato pobere mo iz njih bučnice, jih očistimo in oplaknemo, potem pa po možnosti posušimo na soncu ali pa na lesah, na kozolcih, na krušnih pečeh, večje količine pa v sadnih sušilnicah. Izogibati se moramo samo hude vročine. Posušeno in dobro prevejano seme hranimo na suhem, zračnem prostoru in pazimo, da ne spleni.

Na ta način posušene in prevejane bučnice bomo oddali v najbližjo zbirno bazo ali za-

meljalnico v zamenjo za olje ali v odkup po vezanih cenah z odgovarjajočo stimulacijo v olju. Pridelovalce moramo že sedaj opozoriti na pravilno odbiro semenskih bučnic, kajti dobra in pravilna izbira semen nam bo garancija tudi za dober. Pri redko kateri rastlini je izbira semen za setev tako važna, kakor ravno pri bučah. Da dobimo neoporočeno seme polnega jedra in polne kaljivosti z največjo možno vsebino olja, moramo pustiti v ta namen določene najlepše buče, da res popolnoma dozore, to se pravi, da jih odtrgamo tik preden bi začele gniti. Pri tem semenu pa moramo še prav posebno paziti, da ga ne sušimo ob veliki vročini, ker sicer izgubi na kaljivosti.

Slov. Poročevalec.

Društveni koledar

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora "Zvon" ob 35-letnici obstanka, v Slov. nar. domu na E. 80 St

29. oktobra, sobota — Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

6. novembra, nedelja — Jesenski koncert Glasbene Matice SND, St. Clair Ave., ob 4. popoldne

11. novembra, petek — Plesna veselica društva Modern Crusaders št. 45 SDZ v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

12. novembra, sobota — Domača zabava Belokranjskega kluba v Hrvat. nar. domu na St. Clair Ave.

20. novembra, nedelja — Predstava dram. zbora "Naša zvečda" v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

24. novembra, četrtek — Letni koncert pevskega zbora Zorja na Zahvalni dan v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

DECEMBRA

26. decembra, ponedeljek — Božična veselica društva Modern Crusaders št. 45 SDZ v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

VELETROVINA MAY CO. OBHAJA ZLATI JUBILEJ

Bilo je leta 1899 ko je zdaj pokojni David May nadzoroval izvedbo novega napisa nad E. R. Hall & Dutton Co., katero je kupil skupno z pokojnim Louis D. Beaumontom. Novo kupljena trgovina z moško in deško opravo se je nahajala na Ontario St., južno od Public Sq. Bila je v slabih finančnih razmerah in Cleveland je štel le 375,000 ljudi.

S 50 delavci sta nova lastnika začela predelavati trgovino v našem mestu, o katerem sta bila prepričana, da bo rastlo in z njim tudi njiju trgovina. Tu-

di njiju napis se je glasil: THE MAY CO. — WATCH US GROW (Pazite kako bomo rastli).

Danes šteje mesto Cleveland nad 1,300,000 ljudi. Število delavcev pri May Co., ki letos obhaja svojo 50-letnico, znaša nad 4,000; trgovina je bila razširjena iz 73,000 kvadratnih čevljev na več kot 1,100 kvadratnih čevljev; letni biznis znaša več kot \$60,000,000. Tako je danes May Co. ena največjih trgovin v Ohio.

Leta 1904 je Nathan L. Dau-

by sledil Beaumontu kot poslovodja trgovine in še danes, ko je 76 let star, vodi to veletrgovino. Leta 1933 je prevzel eno vodilnih pozicij pri družbi tudi Sam Rosenberg, ki večino svojega časa porabi za splošno nadzorovanje po trgovini, da so odjemalci vedno zadovoljivo postreženi.

May Co. ima klub, katerega tvorijo delavci, 303 po številu, ki so uposleni pri družbi že nad 25 let; 250 delavcev dela že nad 20 let in tekom božičnih praznikov naraste število delavcev do 6,000.

Ivan Potrč:

PREŽIHOV VORANC: "SOLZICE"

Náša literatura — ne samo slovenska ali samo mladinska — je obogatela za novo knjigo: te dni so izšle Prežihove "Solzice" — zaklad, ki pride redko na mizo, in ki ga je lahko podaril ljudstvu pisatelj takrat, ko je pero, vajeno pisanja, zapisovalo le eno: kar je človek čutil do človeka, vseeno, ali radost ali bolečina, pred bolečino kakor radost, bolečina se je globlje zasedla v srca. Dosti je bilo treba prestat, trpeti zaradi človeka in ga nikoli prenehati imeti rad, da je lahko Oton Župančič zapisl o Vorančevih "Solzicah": "Brez vsakršnega sentimentalnega spakovanja in prenevedanja nečna, nežna ljubezen do svojcev, velika, velika ljubezen do domače hiše, do zemlje in kar raste na nji, do sosedov, do vsega obdajajočega, tako silna, strastna ljubezen, da si vse to, kar te obkroža, ti sam, da ne veš več kje je konec človeka in kje se začne vnani svet." Imamo več vrst pisateljev: pisatelje, ki jih življenje boli in radosti; ko znajo ti pisati, da tudi mi začutimo, kar so oni čutili, potem sipljejo bisere od sebe — in takšni biseri so tudi Prežihove "Solzice".

Pri nas se dosti piše, kako naj kaj teče izpod pisateljevega peresa, da boli glava in se pa met meša, zdaj pa je tu knjiga, kjer je vse rešeno in odkrito: piši resnica in samo to, kar te boli in radosti; samo takšna iskreno izpovedana resnica lahko budi odpor do krivice in lahko plemeniti človekova čustva, zapelje v ustvarjalna. V prvi črtici v "Solzicah", po katerih je dobila zbirka tudi ime) oriše pisatelj zaraščeno globačo, ki so jip ravili Pekel, in opiše grozo, ki jo je kot otrok prestopal zaradi globače. Zda pa se zgodi, da si mati zaželi solzice, da bi jih odnesla v nedeljo v cerkev. Otrokom premeta grozo in pripravi materi veselje, steče v Pekel in ji prinese rož. Zatem konča: "Moje oči so bile polne težkih solz zaradi premagane strahu, ki pa jih v svojem zmagoslavju nisem čutil. Mati je

AMERICA'S SECURITY LOAN

BUY BONDS TODAY!

ZAVAROVALNINO

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite: ENdicott 0718

MIŠKO KRANJEC

OS ŽIVLJENJA

ROMAN

KDOR NI DELAL

(Nadaljevanje)

Marko je stopil po kolniku, kakor daleč je bilo njegovo. Povsod ista podoba počivajoče zemlje, sledovi pobranega jesenskega sadeža. Vse to je njegovo. Ali ni to mar tisto, zaradi česar naposled človeški rod živi? Ali ni tudi njegov rod čakal dolga stoletja, da pride do svojega?

Tedaj sta Matija in Laki prišla na ta konec. Laki je bil možak dobrih petdesetih let, nekoliko mlajši od Marka, zdrav, plečat človek, a bogat. Toda Laki je spadal v vrsto kmetov in ni imel z Magdičevimi nikakega

opravka, razen da je včasih zaprosil za težaka, za kar je njegova žena potem odrinila Magdičevi to in ono za kuhinjo, ali pa celo kakšen kos domačega platna.

Obrnila sta konje in krave in za trenutek postala, ko sta opazila Magdiča.

"Ni premokro?" je vprašal Marko. Spomnil se je, da kmetje tako vprašujejo, kadar orjejo, zlasti, če je prej padel dež. Kadar pa je suho, seve, če ni pre-suho.

"Kako bo mokro, ko že dolgo ni bilo dežja," je odvrnil fant,

Uršljo goro, Peco, Golico in pohorski slemen, zatem pa je opisal sajasto dolino s tovarniškimi dimniki, ki je oče in pastir z očetom vred ni maral, ker je bil oče poljski delavec in še večji revež, kakor so bili fužinarški delavci. Tak odljuden otrok se zatem sreča z veselimi delavci, ki so praznovali prvi maj, in se jih od tistih dni ne boji več.

Mojstrskih opisovanj, ki bi zažvela s takšno sugestivno silo, kakor zaživi pastirjevo vstajanje in zatem jutro, imamo v naši literaturi malo. — Tri črtice "Dobro jutro", "Bolečina" in "Prvo pismo" razgaljajo zatiranje slovenskega jezika v utrakvistični šolah. Otroci je sovražili tujo šolo, doživljali je poraze zaradi razkola med šolo, ki je bila nemškutarska, in med domom, ki je bil narodno zaveden. — Pretresljivi sta podobni "Levi devčej" in "Ajdovo strnišče". Prva zato, ker zaživi pred bralcem beđa "petih črnih pik" iz sosedove bajte, druga pa, ker je doživet opis osemdesetletne žanjice, ki do samega konca ne more živeti brez dela. Tudi ta zgodba zaboli človega, kakor je zbolela Voranca. — Skratka, na vsaki se srečaš s človekom, priklene te plastično orisana pokrajina, priklenejo te ljudje, ki se prebijajo skozi trdo života-

renje po koroških bajtah; tisti pa, ki so to trdo življenje najbolj hudo in najgloblje občutili, pa so bili prav otroci; življenje jih je mečkalo in kovalo skozi take postaje, kakor jih je Prežihov Voranc napisal od "Solzic" do "Ajdovega strnišča", od prve do zadnje zgodbe.

"Solzice" bodo postale zakladnica, iz katere bodo zajemala berila od ljudskih šol do zadnjih gimnazijskih razredov, zaradi realistične in doživeto občutenega in opisanega človeka sredi realistično podane in nekonstruirane stvarnosti pa bodo utvarjalno vplivale tudi na naš piščo svet, med njimi tudi na one pisatelje, ki bi radi pripovedovali mladini.

Knjigo je ilustriral France Mihelič, njegovo delo je tudi pisatelj portret. Miheličeve risbe verno ponazarjajo pisateljev tekst. Ne odlikuje jih samo to, da je delal slikar skice za nje na kraju Prežihove domačije (tako predstavljata dve risbi. ena Prežihovo rojstno hišo in druga Prežihovo kaščo), ampak tudi to, da so aдекватne pisateljevemu izražanju. Iz njegovih risb zažive otroci koroških

STAREJŠA DVOJICA

želi dobiti v najem 3, 4 ali 5 sob. Poštena in mirna dvojica.

POKLIČITE MU 9020

ZARADI BOLEZNI

se prodaja po vrednostni ceni trgovino z železnino na

6421 St. Clair Ave.

v poslopju Slov. nar. doma

HIŠA V NAJEM

Dobri družini se odda v najem hišo s 7 sobami in garažo. V lepi naselbini. Naslov se dobi v uradu tega lista.

AKO NAMERAVATE

PRODATI VAŠO HIŠO

za eno ali dve družini, pokličite nas. IVanhoe 7846

Realtor

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler-Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE. ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

da je Makro skoraj zardel. Laki pa je dejal resneje:

"Tu ne bo nikoli premokro. Saj je brežno, da bolj ne more biti."

Potlej sta si z Matijo prižgala cigarete. Sedla sta na pluge in živina si je tudi skušala oddah-niti.

"Dobro zemljo si dobil, Mar-ko," je dejal Laki, ko je gledal po brazdah. "In mnogo so ti dali."

Bilo je kratko priznanje. Laki ni rad mnogo govoril. Potem je še pomoderl zase: "Grofe je sicer vrag vzel, ampak..." Kaj je hotel povedati, Marko ni uga-nil. Matija pa se je nasmešnil in rekel, kakor bi bil razumlj:

"Nam gre zemlja, to je. Vi je imate že tako preveč."

"Preveč, kaj ti veš. Zemlje ni nikoli preveč."

"Nas je enajst," je opravičil Matija. "Ko se bomo delili, ne ostane nič skupaj. Vi pa imate

samo enega otroka, pri vas bo-gastvo ostane, zemlje ne boste delili."

"Saj je vam tudi ni treba. Zemlja naj ostane pri hiši, to je moja misel. Drugim pa se izpla-ča. Tistim, ki delajo doma, več, tistim, ki ne delajo, manj."

Marko je stal ob strani in poslušal. Bilo je prvo razočaranje. Na to namreč da bi delili kdaj zemljo, doslej ni mislil. Saj jo je komaj dobil, in naj bi že spet delil? Saj še ni imel prilike da bi se dovolj naradoval. Tu pa sedi njegov fant, ki misli tudi na take stvari.

"Nam," je spet rekel Matija, "bi morali dati še enkrat toliko zemlje, pa je še ne bi bilo pre-več."

Zdaj pa je Laki bil res neje-voljen in dvignil se je, da bi spet zaoral. Matija pa se je nekaj na-smihal. Tako je nastalo med nji-ma majhno nasprotje. Morda si bosta pomagala še katero leto,

morda bosta potrebovala drug drugega vedno, vendar to na-sprotje med njima ne bo splah-nelo.

Tedaj je Marko rekel, da bi on zaoral eno brazdo. V življenju je samo enkrat prijel za ročice pri plugu. Nikdar ni bilo prilike, da bi oral ves dan, niti ni imel v sebi občutka, kaj je to oranje. Ampak, zdaj je vendarle rad za-oral po tej svoji zemlji, ki jo je dobil.

"S kobilami ali s kravami" sta ga vprašala.

Odločil se je za krave. S kravami sicer ni imel nikoli oprav-ka, kakor ne s kobilami, vendar mu je bilo znano že iz zgodnje mladosti, da je krava mirnejša žival kakor kobila. Nekoč so ga kot otroka posadili na mlado žrebico. Prav želel si je tega, ker se mu je zdelo imenitno, ko je videl druge otroke svojih let, kako so jezdili. Ko pa je sedel na okroglem, nekoliko korita-

stem hrbtu debele mlade žrebice, so mu jo ošvrkali z vrbovo mla-diko. Žrebica je zdvijala prek po-travnih in vsak jarek ji je bil preozek. Nekaj časa je bilo vse v najlepšem redu. Držal se je za grive z obema rokama, z noga-mi pa se je skušal oprijeti nje-nega obleatega trebuha. Toda ko je jarkov bilo le preveč, je na-posled oblečal na trdi zemlji, ne da bi si mogel oddihavati.

To je bila njegova edina ježa in njegov edini popravek s ko-bilami. Postal je mizar in za kobile ni bilo časa.

Krave pa so bile po njegovem mnenju mirne živali, počasne, zibajoče se pri hoji z ene strani na drugo, nekoliko topoglavje, ki se jim nikamor ne mudi, temveč koračijo prežvekujoč po njivi, kakor bi o čem sanjale.

Pljunil si je torej v roke in rekel: "Bog pomagaj," kakor je to že običaj. Potlej je prijel za ročice pri plugu, za gladek les,

kal, da boš segel še po drugih njegovih knjigah in videl, kako je človek silen in močan v svo-jem delu."

Tako je sodil o pisateljskem delu Prežihovega Voranca naš največji sodobni ustvarjalec. Da bi naj brali Vorančeva dela, o tem pa pri nas ni treba pisa-ti.

NAZNANILO SELITVE!

Cenjeni javnosti sporočam, da sem se preselil iz 18701 KILDEER AVE. — NA 1781 EAST 238th STREET

kamor se naj vsi, ki imajo opravka s stavbinskimi posli mojega podjetja, obrnejo.

Začasno nimam telefonske številke

JOSEPH MERSEK — Gradbeni kontraktor

1781 East 238th Street

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St. HE 2730

RABITE POSTREŽBE?

ZADOVOLJNI boste, če se obrnete na tvrdko:

AUGUST KOLLANDER

6419 ST. CLAIR AVE.

Cleveland 3, Ohio

Tel. HE 4148

POŠILJAMO denar v Jugoslavijo, Trst, Italijo in v vse druge države. Vsaka pošiljatev je zavarovana.

PRODAJAMO karte za prekmorske kraje in nazaj po originalnih cenah. AMERICAN EXPRESS travel čke in denarne nakaznice za uporabo v naših državah. ZABOJE za pošiljanje blaga ali živih v staro domovino. Če želite nabavi tudi določeno blago za v pakete tvrdka sama.

PREVZEMAMO zavitke od rojakov in iste točno odpremljamo na naslovnike.

SPREJEMAMO naročila za moko in druge že pripravljene zavitke kakor tudi za streptomycin za Jugoslavijo, Avstrijo, Italijo, Nemčijo in druge države.

POMAGAMO pri nabavi POTNIŠKIH DOKUMENTOV; nudimo pomoč potnikom.

SODELUJEMO pri ureditvi raznih starokrajskih zadev.

OPRAVLJAMO NOTARSKE posle.

Za nadaljna pojasnila PIŠITE, PRIDITE, KLIČITE zanesljivo in dobro znano tvrdko:

A. KOLLANDER

ki so ga dlani oračev že ogledile z delom, in Matija mu je pogladil krave. Krave so potegnile usmirjeno in ga povleklo za seboj. Rezilo se je zajedlo v črno prst in jo lupalo. Toda rezilo je bilo ne-kam netrdno, nagačivo, ves čas je sililo iz brazde. Potlej ga je skušal spraviti spet v pravi tir. Naposled je le privozil do konca njive. Obstal je tam ves upehan in poten, nevajen takega dela. Ozrl se je po brazdi, da bi pre-sodil svoje delo.

Megla se je že toliko razkadi-la, da je bila brazda vidno vdi-ljen. Videl je: tiste brazde, ki sta jih preoral Matija in Laki, so bile ravne, povsod enake, nje-gova pa je bila krivuljasta, po-nekod ožja, drugod širša, in zo-pet drugod je plug docela prišel iz tira, da je vmes ostala trava, kakor bi otrokom izročil plug, da bi se igrali.

(Dolge prihodnje)

MIHAIL SOLOHOV

TIHI DON

ČETRTA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Nalogo likvidirati tolpe je dobil stražni bataljon gorenjedonskega okrožja, ki je bil nastanjen v Vešenski in v vasi Bazkih. Toda vsi poskusi, da bi zatrl tolpe, raztresene po prostoru ozemlju okrožja, so ostali brez uspeha, prvič, ker je bilo krajevno prebivalstvo tolovajem naklonjeno, jih oskrbovalo z živimi in podatki o premikanju rdečearmejskih edinic, pa jih tudi skrivalo pred zasledovanjem in, drugič, ker poveljnik bataljona Kaparin, nekdanji štabni stotnik carske armade in eser, ni hotel uničiti pred kratkim nastalih protirevolucionarnih sil na Gorenjem Donu in je to na vse kriplje preprečeval. Samo kdaj pa kdaj, in še tisto pod pritiskom predsednika okrožnega odbora partije, je odšel na kratke izpade in se spet vrnil v Vešensko, izgovarjajoč se s tem, da ne sme drobiti sil in oditi na nesramno tvegavanje, pustiti pa brez potrebe obrambe Vešensko z njenimi okrožnimi ustanovami in skladišče. Bataljon, ki je štel kakih štiristo bodal in štirinajst strojnic, je opravljal garnizijsko službo: rdečearmejci so stražili zapornike, privražali vodo, podirali les v gozdu, pa tudi zbirali šiške s hrastovih listov za izdelovanje črnila, in sicer kot obvezno delo. Z drvmi in črnim je bataljon uspešno preskrboval vse številne okrožne ustanove in urade, medtem pa je število majhnih tolp po okrožju nevarno naraščalo. In šele decembra, ko se je začela velika vstaja na ozemlju bogučarskega sreza, meječega na gorenjedonsko okrožje, v voroneški guberniji, se je po sili prenehalo napravljanje kuriva in zbiranje šišek. Z ukazom poveljnika čet v donski pokrajini je bil bataljon v sestavi treh stotnij in strojničnega voda skupno s stražnim eskadronom, prvim bataljonom dvanaajstega preskrbovalnega

jaškega življenja, se je zabaval v Kazanski, kakor se je vedel in znal. Bil je vnet babjek, vesel in družaben vinski bratec, po cele noči je cehal in se vračal na stanovanje šele pred jutrom. Če so borci, s katerimi je bil Fomin dokaj domač, zagledali zvečer na cesti svojega poveljnika v bleščeče zlikanih škornjih, so si pomenljivo pomežiknili in rekli:

— Nu, naš žrebec jo maha k vdovicam! Zdaj ga bo šele zarja spet videla!

polka in dvema majhnima zastavnima odredoma poslan, da bi zadušil to vstajo.

V bitki v bližini vasi Suhoj Donec je vešenski eskadron pod poveljevanjem Jakoba Fomina naskočil strelce upornikov z boka, jih zmedel, pognal v beg in pri zasledovanju posekal blizu sedemdeset mož, izgubil pa vsega skupaj samo tri borce. V eskadronu so bili, z majhnimi izjemami, sami kozaki, domačini iz gorenjih donskih okrajev. Tudi to pot se niso izneverili pravičnim kozaškim izročilom: po bitki je, ne glede na ugovore dveh komunistov v eskadronu, domala polovica borcev premenjala stare plašče in podložene suknjiče z izvrstnimi polukožuh, ki so jih slekli pobitim upornikom.

Nekaj dni potem, ko so zatrli vstajo, je bil eskadron odpoklican v trg Kazansko. Ko si je Fomin oddihoval od tegob vo-

ustmedvedičjem okrožju, uprli stražni bataljon s poveljnikom bataljona Vakulinom na čelu.

Vakulin je bil sopolkovec in prijatelj Fomina. Skupaj z njim sta bila nekoč v korpusu Mironova, skupaj sta prišla iz Saranska na Don in skupaj, v isto piramido, sta na kup odložila orožje, ko je uporniški mironovlji korpus obkolila konjenica Budjonnega. Prijateljski stiki med Fominom in Vakulinom so ostali prav do zadnjega časa. Čisto pred kratkim, v začetku septembra, je prišel Vakulin v Vešensko in že tedaj je škrtal z zobmi in se pritoževal staremu prijatelju nad "nasiljem komisarjev, ki uničujejo poljedelce z uredbi o prisilni oddaji pridelkov in pehajo deželo v pogubo". Na tihem se je Fomin strinjal z Vakulinovim pripovedovanjem, a je ostal previden, zvita buča, ki mu je dostikrat nadomestila pomanjkanje naravne pameti. Na sploh je bil previden človek, nikoli se ni prenelil in ni neutegoma odgovoril ne da, ne ne. Toda kmalu potem, ko je zvedel za upor Vakulinovega bataljona, se mu je vsakdanja previdnost spremeni-

Sprememba v Fominovem značaju je sovpadla s sporočilom, ki ga je dobil poveljnik oddela iz Vešenske: politbura dončke je kratko obveščal, da se čekeje e kratko obveščal, da se je v Mihajlovki, v sosednem

poslušal pogovore in ravno tako molče srebalo iz vedrice žganje. Ko pa se je začel eden izmed borcev spominjati, kako so naskakovali pri Suhem Doncu, si je Fomin zamišljeno zavihal brke in segel pripovedovalcu v besedo:

— Sekali smo, fantje, smolače kar dobro, samo da jih sami v kratkem ne bomo dobili po grbi... Kaj pa, ko se vrnemo v Vešensko, če so tam našim družinam preskrbovalni oddelki vse zrnje pobrali? Kazanci se hudo pritožujejo nad temi preskrbovalnimi oddelki. Do čista menda pospravljajo kašče, še pometejo...

V sobi je potihnilo, Fomin se je ozrl po svojih eskadroncih, se posili zasmeljal in rekel:

— To sem rekel kar tako... Vidite, z jeziki ne kaže opletati, če ne, iz šale hudič vedi kaj napravijo.

Ko se je Fomin vrnil v Vešensko, je v spremstvu poluvoda rdečearmejcev odjezdil domov, v vas Rubežnij. V vasi ni zahajal na svoje dvorišče, ampak je razjahal pri lesi, vrgel vajeti enemu izmed rdečearmejcev in odšel v hišo.

Hladno je pokimal ženi, se globoko priklonil starki-materi, ji spoštljivo segel v roke in objel otročka.

— Kje pa je oče? — je vpra-

šal, sedel na stolec in si postavil sabljo med noge.

— V malin je šel, — je odgovorila starica, se ozrla po sinu in strogo velela: — Vsaj čapko snemi, pogani! Kdo pa se de pod svete podobne pokrit? Oh, Jakov, ne igraj se z glavo...

Fomin se je nehote zasmeljal in snel kubanko, a slačiti se ni začel.

— Zakaj se pa ne slečeš?

— Samo za trenutek sem vas skočil pogledat, saj ne utegnem zavoljo službe.

— Poznamo tvojo službo... — je osorno rekla starka in namignila na razuzdano sinovo življenje, na njegove odnose z ženskami v Vešenski.

Glas o tem je že zdavnaj segel do Rubežnega.

Prezgodaj postarana, blede, na pogled omejena Fominova žena se je prestrašeno ozrla po tašči in odšla pred peč. Da bi vsaj z nečim ugodila možu, da bi si pridobila njegovo naklonenost in si zagotovila vsaj en ljubezniv pogled, je vzela izpod predpečka kunj, pokleknila, se sklonila in začela čistiti gosto blato, ki se je prilepilo Fominu na škornje.

— Kakšne dobre škornje imaš Jaša... Hudo si jih zamazal... Čuj, ti jih bom očedila, snažno očedila! — je skoraž brez glasu šepetala, ne da

Ali ste naročnik "Enakopravnosti"? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost!"

Naznanilo in zahvala

S potrjim srcem in globoko užaloščeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nemila smrt posegla s svojo koščeno roko v našo sredo in pretrgala nit življenja našemu preljubljenemu in nikdar pozabljenemu soprogu, očetu in staremu očetu

1874

1949

JOSEPH KRAJC

Blagopokojni je podlegel po daljši bolezni. Previden s svetimi zakramenti za umirajoče je mirno v Gospodu zaspal za vedno dne 16. septembra 1949. Pogreb se je vršil dne 20. septembra iz Frank Zakrajskega pogrebne zavoda in po opravljenih cerkvenih pogrebniških obredih v cerkvi sv. Vida smo ga položili k večnemu počitku v naročje matere zemlje na pokopališču Calvary.

Dragi pokojnik je bil doma iz vasi Zapuže pri Ribnici na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 49 leti. Ob času smrti je bil star 75 let. Bil je član društva Slovencev št. 1 SDZ in društva Naprej št. 5 SNPJ.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem onim, ki so krsto pokojnega ozaljšali s krasnimi venci in cveticami. To nam je bilo v dokaz, da ste pokojnika spoštovali in ljubili.

Našo iskreno zahvalo izrekamo vsem onim, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj duše pokojnika.

Najlepša hvala vsem, ki so prišli pokojnika pokropiti ko je ležal na mrtvaškem odru, kot tudi vsem, ki so dali svoje avtomobile na razpolago pri pogrebu; ter vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti na pokopališče.

Hvala lepa članom društev, ki so nosili krsto pokojnika pri pogrebu.

Našo zahvalo naj sprejme Rev. Francis Baraga za podelitev sv. zakramentov za umirajoče, za spremstvo iz pogrebne zavoda v cerkev, za opravljene cerkvene pogrebne obrede ter za spremstvo na pokopališče. Bog plačaj!

Lepa hvala tudi pogrebni zavodu Frank Zakrajske in sinovi za vso poslugo v dneh naše žalosti ter za izvrstno urejen pogreb.

Bodi vsem, ki ste dragega pokojnika obiskali v času njegove bolezni, ga tolažili in bodrili, da je lažje prenašal svoje bolečine, vsem, ki ste nam stali ob strani in bili nam v pomoč in tolažbo na en ali drugi način v dneh naše britkosti, kot tudi vsem, ki ste izrazili svoje sočutje pismenim potom ali osebno, izrečena naša topla zahvala.

Ljubljeni soprog in oče. Prestal si trnjevo pot tega življenja. Bogu vdan si se preselil v višave, kjer je duša Tvoja prejela plačilo za vse, kar si dobrega storil. Truplo Tvoje zdaj počiva v grobu hladnem, v naših srcih je pa žalost nad izgubo tako skrbnega soproga in dobrega očeta. Duh Tvoj bo živel med nami do konca naših dni, a tolažimo se, da se enkrat zopet snidemo pred Bogom na vekomaj!

Počivaj v miru—snivaj sladko!

ZALUJOČI OSTALI:

MARY, soproga; JOSEPH, FRANK; ALBIN in HENRY, sinovi; BERTHA, poročena BOKAR, hči; trije vnuki ena vnukinja, sestrična MARY in bratrančci: CHARLES, JOSEPH in RUDOLPH; v stari domovini pa sestra ROZI in nečakinja.

Cleveland, Ohio, dne 17. oktobra 1949

V blag spomin

prve obletnice prerane smrti našega ljubljene sina in brata

ANDREW PIRNAT

Eno leto v večnost je že poteklo, odkar Tebe, predragi, več med nami ni. Žalostna so naša srca, a enkrat skupaj se bomo združili, takrat veselo bo snidenje za vekomaj!

ZALUJOČI OSTALI:

MARIJA PIRNAT, mati; MICI MARKELJ, VALENTIN, LEOPOLD, ANGELA in FRANTI, bratje in sestre vsi živeči v stari domovini

TUKAJ ZALUJOČI OSTALI:

ALBINA MALOVAŠIČ, CECILIA ZANDER in BLAŽ PIRNAT, sestrini in brat nečaki in nečakinje ter več sorodnikov

Naznanilo in zahvala

Žalostnega srca in z veliko tugo v srcu naznanjamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, da so umrli naš dobri in skrbni oče

Anton Bašca

ki so previdni z svetimi zakramenti zaspali v Gospodu dne 15. septembra 1949. Naš ljubljani oče so bili rojeni 2. januarja 1871 v vasi Selo, župnija Ihan pri Domžalah na Gorenjskem. Pogreb se je vršil 15. septembra iz pogrebne zavoda Anton Grdina in Sinovi v cerkev sv. Vida. Pogrebno sv. mašo zadušnico je daroval č. g. Rev. Francis M. Baraga. Po sveti maši pa je bilo truplo prepeljano na pokopališče Kalvarija ter ondi položeno k zemeljskemu počitku.

Na tem mestu se v prvi vrsti prav iskreno zahvalimo č. g. Rev. Francis M. Baragi, ki je naših očeta prevedel z sv. zakramenti, opravil zanje pogrebno sv. mašo in druge pogrebne molitve, ter jih spremil iz pogrebne zavoda Anton Grdina in Sinovi v cerkev sv. Vida in od tam na pokopališče Kalvarija. Za vse to naš iskreni Bog plačaj stotero.

Naša iskrena zahvala Rev. Victor N. Tomcu, ki je očeta tekom bolezni večkrat obiskal in ga prišel tudi kropiti.

Dalje se iskreno zahvalimo vsem, ki so poklonili toliko lepih vencev ob očetovi krsti ter jim tako izkazali zadnjo čast.

Enako se iskreno zahvalimo vsem, ki so darovali za svete maše, ki se bodo opravile za mir in pokoj dragih očetov.

Dalje se iskreno zahvalimo vsem, ki so dali na dan pogreba svoje avtomobile ter tako mnogim omogočili, da so se mogli udeležiti pogreba.

Naša iskrena zahvala društvu sv. Vida št. 25 KSKJ in društvu sv. Cirila in Metod št. 18 SDZ, za vso pomoč in pa za pogrebe.

Zahvala vsem onim, ki so očeta obiskali za časa njegove bolezni.

Prav lepa hvala tudi vsem onim, ki so prišli očeta kropiti in moliti, ko so počivali na mrtvaškem odru. Dalje vsem onim, ki so se udeležili pogreba, zlasti sv. maše ter potem očeta spremili na pokopališče vse do njihovega groba.

Naša iskrena zahvala vsem za izraze sožalja, bodisi pismeno ali ustmeno in prav tako tudi vsem onim, ki so nas tolažili in nam kaj na en ali drugi način kaj pomagali.

Iskrena zahvala pogrebni zavodu Anton Grdina in Sinovi za tako vzorno vodstvo pogreba ter vso prvovrstno poslugo, ki so nam jo dali.

A Vi, naši dobri in skrbni oče, počivajte v miru v tej zemlji ameriški in lahka naj Vam bo gruda te nove domovine, a Vaši duši pa večni mir, ki Vam ga iz srca želimo. Naj Vam bo dobri Bog obilni plačnik za vse Vaše trpljenje in skrb, ki ste jih doprinesli za nas in našo tako dobro vzgojo, za katero smo Vam iz srca hvaležni. In Bog daj, da oni dan, ki bo poslednji za to zemljo se snidemo na desnici Kristusovi ter se skupaj veselimo nad zvezdami.

Tu ostali Vam želimo večno milost in plačilo, večna luč naj Vam sveti, dokler nas ne združi Bog.

Vaši zalujoči otroci:

ROSE poroč. ZAK, NETTIE poroč. LESLIE, CHRISTINE poroč. DUCHE, hčere EDWARD, HENRY in STANLEY, zetje NORMAN, BERNICE, DORIS, ROSEMARY, vnuki in vnukinja V stari domovini zapuščajo sestre NEZO in LUCIJO

Cleveland, Ohio, 17. oktobra 1949.